

12.12.2024

POL-2024-152310

Voimassaoloaika

1.1.2025 alkaen - toistaiseksi

Säädöspäätös

Laki Poliisiammattikorkeakoulusta 1164/2013,
Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta
609/1986, Yhdenvertaisuuslaki 1325/2014

Muuttaa/Kumoaa

Häirinnän ja epäasiallisen kohtelun vastainen toimintaohje Poliisiammattikorkeakoulun opiskelijoille, 21.6.2022 (POL-2022-77117)

Kohderyhmät

Poliisiammattikorkeakoulun opiskelijat

Häirinnän ja epäasiallisen kohtelun vastainen toimintaohje Poliisiammattikorkeakoulun opiskelijoille

Sisällys

1 Johdanto	1
2 Häirinnän ja epäasiallisen käyttäytymisen tunnusmerkkejä.....	2
2.1 Seksuaalisen häirinnän tunnusmerkkejä	2
2.2 Sukupuoleen tai sukupuoli-identiteettiin perustuva häirintä tai syrjintä	3
2.3 Häirintä syrjintäperustein.....	3
3 Mikä ei ole häirintää tai epäasiallista kohtelua?	3
4 Menettelyohjeet	4
4.1 Epäasialliseksi koettu kohtelu on opiskelijoiden välistä	4
4.2 Epäasialliseksi koettu kohtelu on opiskelijan ja henkilöstöön kuuluvan välistä.....	7
5 Ohjeet asiakirjojen arkistointiin ja säilyttämiseen	9
5.1 Opiskelijoiden väliin epäasiallisen kohtelun kokemuksiin liittyvät asiakirjat	9
5.2 Opiskelijoiden ja henkilökunnan väliseen epäasiallisen kohtelun kokemuksiin liittyvät asiakirjat	9
6 Opiskelijoiden epäasiallisen kohtelun kokemusten seuranta.....	9

1 Johdanto

Poliisiammattikorkeakoulussa (Polamk) ei sallita minkäänlaista häirintää tai epäasiallista käyttäytymistä. Yhteistyötämme ja vuorovaikutustamme ohjaa [Polamk-yhteisön etiketti](#). Toimimme [poliisin arvojen](#) ja [eettisen koodiston](#) mukaan.

Opiskelijoille annettava ohje koskee koko korkeakouluyhteisöä, koska meillä kaikilla on oikeus opiskella ja työskennellä ilman hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta heikentäviä tekijöitä.

Poliisihallinnon henkilöstön osalta noudatetaan lisäksi Poliisihallituksen antamaa ohjetta Häirinnän ja epäasiallisen kohtelun hallinta poliisihallinnossa POL-2024-27699, jos Polamkin henkilöstöön kuuluva on tilanteessa osallisena.

Pelastusopiston henkilöstön osalta noudatetaan Pelastusopiston ohjeistuksia.

2 Häirinnän ja epäasiallisen käyttäytymisen tunnusmerkkejä

Epäasiallisella kohtelulla tarkoitetaan häirintää, kiusaamista, syrjintää ja muuta ei-toivottua, epäasialliseksi koettua käytöstä. Epäasiallinen kohtelu on usein järjestelmällistä ja jatkuvaa, mutta joskus yksittäisiä, lievempiä tekoja voi pitää sellaisena. Se voi täyttää myös häirinnän tunnusmerkit eli sellaisen epäasiallisen kohtelun, josta voi olla vaaraa tai haittaa yksilön turvallisuudelle tai terveydelle.

Häirintää ja epäasiallista käyttäytymistä ovat esimerkiksi:

- uhkailu tai pelottelu
- ilkeät ja vihjailevat viestit
- väheksyvät ja pilkkaavat puheet
- opiskelun perusteeton arvostelu ja vaikeuttaminen
- perusteeton puuttuminen opintoihin
- maineen tai aseman kyseenalaistaminen
- yhteisöstä eristäminen
- opettaja-asemaan liittyvän vallan epäasiallinen käyttäminen
- nöyryyttävä käskyjen antaminen
- etnisen tai kansallisen alkuperän, ihonvärin, kielen, sukupuolen, sukupuolisen suuntautumisen, iän, perhesuhteiden tai terveydentilan vähätteleminen tai halveksiminen.

2.1 Seksuaalisen häirinnän tunnusmerkkejä

Seksuaalisella häirinnällä ja ahdistelulla tarkoitetaan ei-toivottua, yksipuolista ja mahdollisesti painostusta sisältävää seksuaalista käyttäytymistä. Se voi olla visuaalista, sanallista tai fyysistä.

Seksuaalista häirintää ovat esimerkiksi:

- sukupuolisesti tunkeilevat eleet ja ilmeet
- kaksimieliset puheet ja vitsit
- epäasialliset vartaloo, pukeutumista tai yksityiselämää koskevat huomautukset tai kysymykset
- seksuaalisesti värittyneet kirjeet, sähköpostit, tekstiviestit ja puhelut
- esille asetettu pornografinen aineisto
- ei-toivottu fyysinen koskettelu

- sukupuoli- ja kanssakäymistä koskevat ehdotukset tai vaatimukset.

2.2 Sukupuoleen tai sukupuoli-identiteettiin perustuva häirintä tai syrjintä

Sukupuoleen perustuvalla häirinnällä tarkoitetaan henkilön sukupuoleen liittyvää ei-toivottua käytöstä, joka ei ole luonteeltaan seksuaalista. Sillä loukataan henkistä tai fyysistä koskemattomuutta ja luodaan uhkaava, vihamielinen, halventava, nöyryyttävä tai ahdistava ilmapiiri.

Sukupuoleen perustuvaa häirintää ovat esimerkiksi:

- alentava ja kielteinen puhe toisesta sukupuolesta
- toisen sukupuolen halventaminen
- kiusaaminen silloin, kun se perustuu kiusatun sukupuoleen

Ihmiset ovat sukupuoli-identiteetiltään ja sukupuolen ilmaisultaan moninaisia, eivätkä kaikki ole sukupuoleltaan yksiselitteisesti naisia tai miehiä. Sukupuolivähemmistöihin kuuluvat transihmiset, kuten transsukupuoliset, muunsukupuoliset ja transvestiitit sekä intersukupuoliset ihmiset. Kokemukset sukupuoliristiriidasta ovat yksilöllisiä.

Sukupuoli-identiteettiin kohdistuvaa syrjintää on eri asemaan asettaminen sukupuoli-identiteetin tai sukupuolen ilmaisun perusteella.

2.3 Häirintä syrjintäperustein

Yhdenvertaisuuslain (1325/2014) mukaan kaikki ihmiset ovat samanarvoisia riippumatta heidän iästään, alkuperästään, kansalaisuudestaan, kielestään, uskonnostaan ja vakaumuksestaan, mielipiteestään, poliittisesta tai ammattiyhdistystoiminnastaan, perhesuhteistaan, vammastaan, terveydentilastaan, seksuaalisesta suuntautumisestaan ja muusta henkilöön liittyvästä syystä (ns. syrjintäperusteet).

Yhdenvertaisuuslain tarkoittama häirintä liittyy aina kiellettyyn syrjintäperusteeseen. Syrjintää on henkilön tai ihmisryhmän ihmisarvoa tarkoituksellisesti tai tosiasiallisesti loukkaava kohtelu, kun se liittyy syrjintäperusteeseen. Syrjintä voi ilmetä esimerkiksi henkilöön tai ihmisryhmään kohdistuvana halventavana, nöyryyttävänä, uhkaavana, vihamielisenä tai hyökkäävänä kohteluna. Oppilaitoksen on puututtava syrjivään kohteluun heti siitä tiedon saatuaan.

3 Mikä ei ole häirintää tai epäasiallista kohtelua?

Korkeakouluyhteisön jäsenillä voi olla erilaisia käsityksiä ja tulkintoja häirinnäksi ja epäasialliseksi käyttäytymiseksi koetuista asioista. Siksi on tärkeää, että yhteisössä keskustellaan, millainen vuorovaikutus on yhteisössä toivottavaa ja millainen ei. Avoin keskustelu sitouttaa yhteisön hyvinvoinnin kehittämiseen. Erityisen tärkeää avoin keskustelu ja pelisääntöjen sopiminen on silloin, kun opetukseen liittyy henkilökohtaista ohjausta ja fyysistä

läheisyyttä tai harjoitustilanteita, jotka edellyttävät kohdehenkilön rooliin eläytymistä.

Kaikki korkeakouluyhteisössä esiintyvät ristiriidat tai kielteinen palaute ei ole terveydelle vaaraa aiheuttavaa häirintää tai muuta epäasiallista kohtelua, vaikka opintojen arviointi ja korkeakoulun toimivaltaan kuuluvat päätökset ja toimet saatetaan kokea kielteisiksi. Korkeakoululla on oikeus suunnitella, johtaa ja valvoa koulutustoimintaa, opetusta ja opiskelua. Oppilaitoksella on myös toimivalta päättää opetuksen laadusta, laajuudesta ja työtaavoista sekä menettelytavoista, kun ne on käsitelty yhteistoiminnassa tai hyväksytty korkeakoulun hallituksessa. Opiskelua ja opintosuorituksia voidaan arvioida ja antaa niistä asiallista palautetta ilman että kyse on epäasiallisesta kohtelusta.

Häirintää eivät ole esimerkiksi

- opintojen suorittamista koskevat asialliset ja perustellut päätökset ja ohjeet
- opiskelun, työn ja työyhteisön pulmien yhteinen käsittely
- perusteltu puuttuminen opinto- ja työsuoritukseen
- varoituksen antaminen perustellusta ja laillisesta syystä
- opiskelun keskeyttäminen tai opinto-oikeuden peruuttaminen lain edellytysten täytyessä

4 Menettelyohjeet

4.1 Epäasialliseksi koettu kohtelu on opiskelijoiden välistä

1. Ilmaise mahdollisuuksien mukaan vastapuolelle selkeästi, ettet hyväksy häirintää tai koet käyttäytymisen epäasiallisena. Pyydä tarvittaessa tueksesi opiskelijakunnan häirintäyhdyshenkilö, luokkapuheenjohtajasi tai joku muu tukihenkilö. Polamkin opiskelijakunnan häirintäyhdyshenkilön ajantasaisen yhteystiedon löydät oppilaitosverkon intranetistä opiskelijakunnan sivulta.

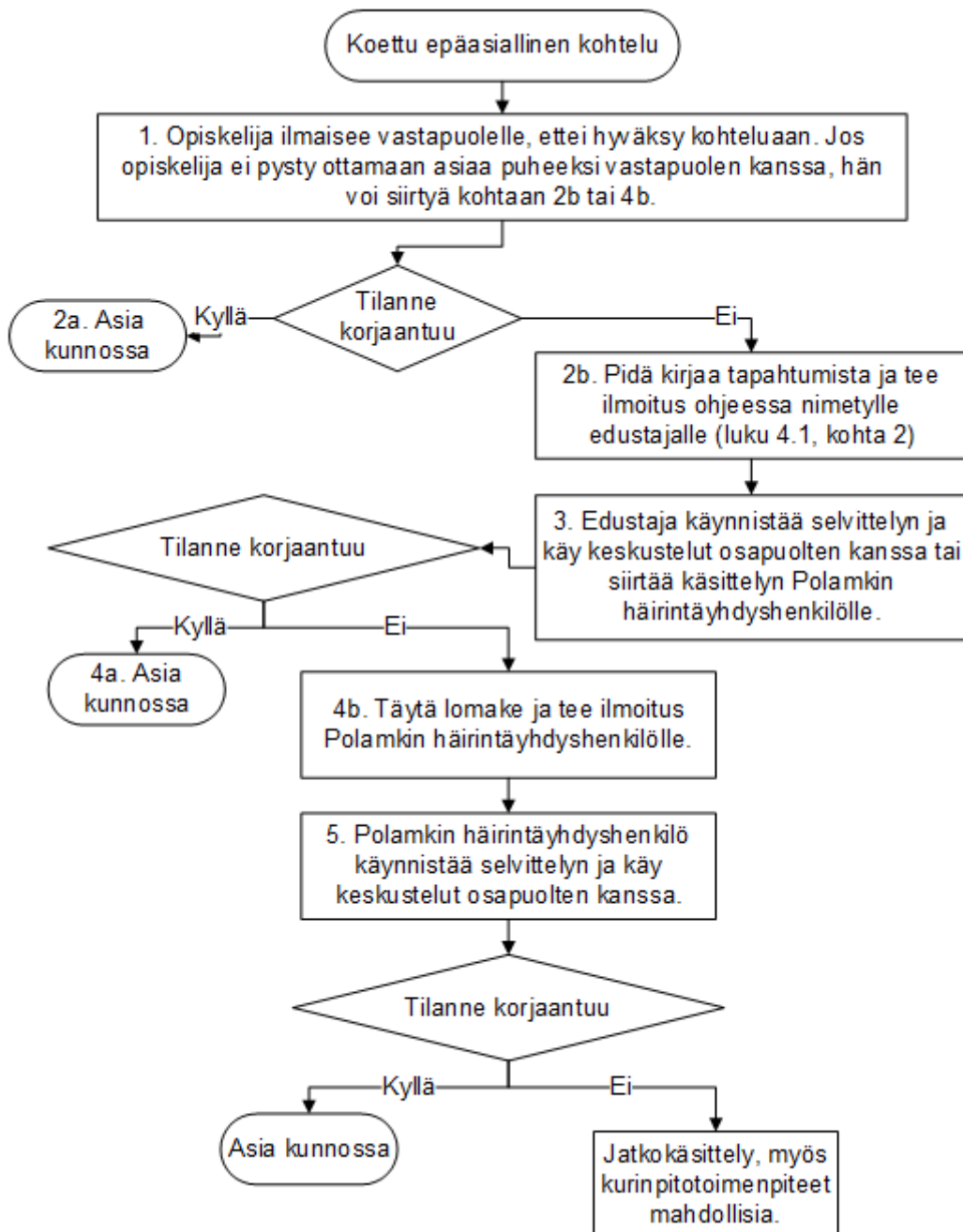
Voit viedä asian eteenpäin Polamkin häirintäyhdyshenkilölle (katso kohta 4) myös silloin, kun et ole pystynyt puhumaan asiasta suoraan vastapuolelle. Polamkin häirintäyhdyshenkilön yhteystiedot löydät oppilaitosverkon intranetistä Opiskelijan avuksi -sivulta tai Poliisiammattikorkeakoulun täydennyskoulutukseen tulevan ohjeesta.

Pelastusopiston häirintäyhdyshenkilö on kurssinjohtajana toimiva opettaja. Opiskelija voi myös ottaa tarvittaessa yhteyttä Pelastusopiston turvallisuuspäällikköön. Pelastusopiston osalta toimitaan Pelastusopiston ohjeistusten mukaan.

2. Jos tilanne jatkuu, pidä kirjaa tapahtumista ja säilytä saamasi viestit. Voit halutessasi täyttää ohjeen liitteenä olevan lomakkeen, jolla käynnistät asian virallisen selvittelyn. Toimi seuraavasti:
 - a. poliisi (AMK) -opiskelija, ota yhteys opiskelijakunnan tai Polamkin häirintäyhdyshenkilöön (katso kohta 4).
 - b. pelastusalan päällystötutkinto (AMK) -opiskelija, ota yhteys kurssinjohtajana toimivaan opettajaan tai Pelastusopiston turvallisuuspäällikköön
 - c. poliisi (AMK) -muuntokoulutuksen opiskelija, ota yhteys luokkapuheenjohtajaan tai Polamkin häirintäyhdyshenkilöön (katso kohta 4)
 - d. poliisi (ylempi AMK) -opiskelija, ota yhteys luokkapuheenjohtajaan tai Polamkin häirintäyhdyshenkilöön (katso kohta 4)
 - e. poliisialipäällystön erikoistumisopintojen opiskelija, ota yhteys ryhmäsi puheenjohtajaan tai Polamkin häirintäyhdyshenkilöön (katso kohta 4)
 - f. hätäkeskuspäivystäjäopiskelija, ota Poliisiammattikorkeakoululla yhteys Poliisitoimen tehtävät hätäkeskuksessa-opintojakson kurssinjohtajana toimivaan opettajaan.
 - g. täydennyskoulutuksen opiskelija, ota yhteys Polamkin häirintäyhdyshenkilöön, jonka yhteystiedot löytyvät Poliisiammattikorkeakoulun täydennyskoulutukseen tulevan ohjeesta.
3. Kohdassa 2 nimetty opiskelijakunnan tai henkilökunnan edustaja käynnistää selvittelyn ja käy keskustelut osapuolten kanssa. Opiskelijakunnan edustaja voi harkintansa mukaan häirintää kokeneen suostumuksella siirtää asian käsittelyn Polamkin häirintäyhdyshenkilölle.
4. Mikäli opiskelijakunnan apu ei ole mielestäsi riittävä, täytä viimeistään tässä vaiheessa ohjeen liitteenä oleva lomake ja käänny Polamkin häirintäyhdyshenkilön puoleen. Voit halutessasi olla myös

suoraan yhteydessä Polamkin häirintäyhdyshenkilöön, vaikka et olikkaan käsitellyt asiaasi ensin opiskelijakunnan edustajan kanssa.

5. Polamkin häirintäyhdyshenkilö järjestää asian edellyttäessä osapuolten kuulemisen ja päättää selvityksen perusteella jatkotoimista.

Kuva 1. Opiskelijoiden välisen epäasialliseksi koetun kohtelun käsittely

4.2 Epäasialliseksi koettu kohtelu on opiskelijan ja henkilöstöön kuuluvan välistä

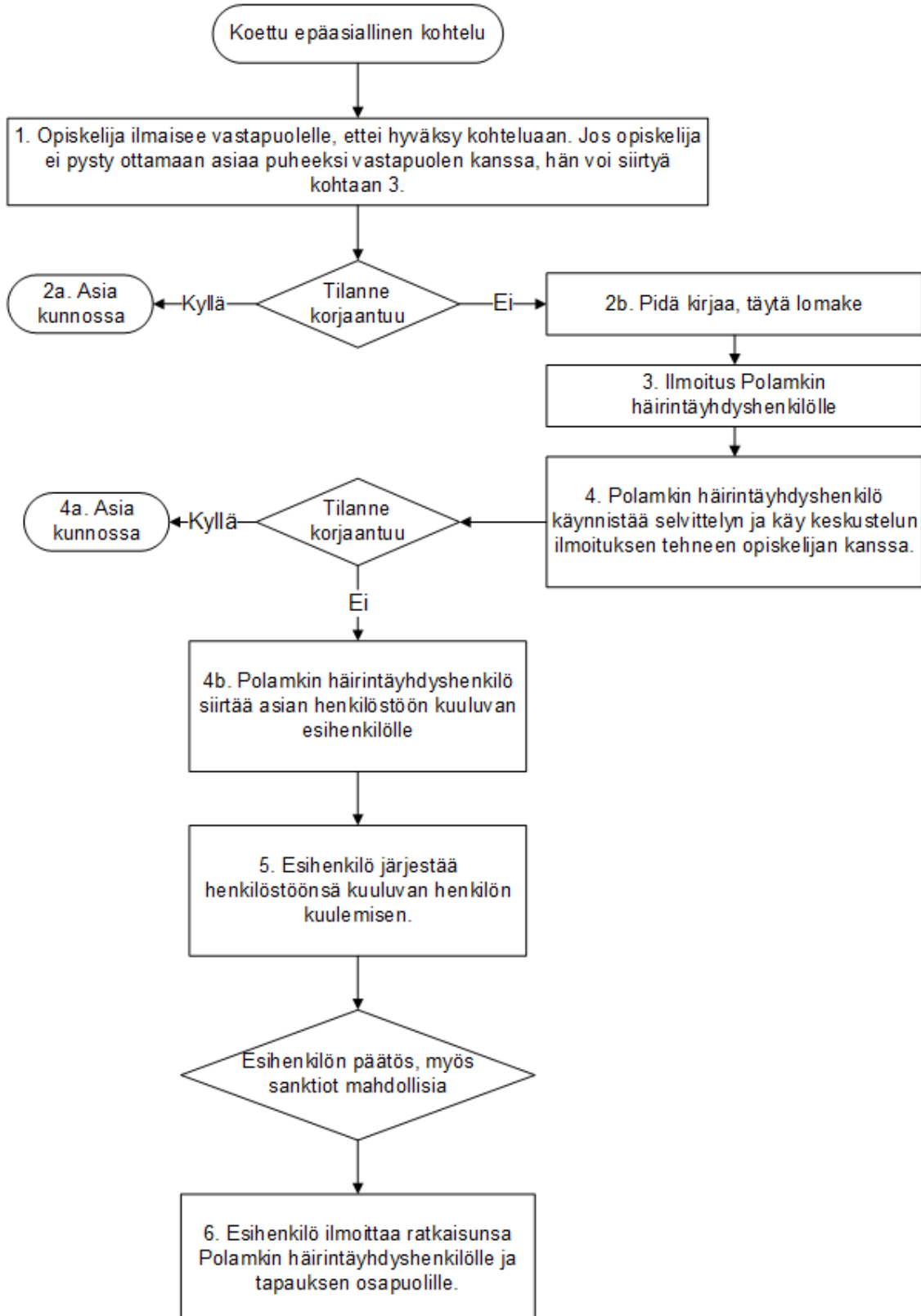
Pelastusopiston osalta noudatetaan Pelastusopiston ohjeistuksia muuten kuin Poliisitoimen tehtävät hätäkeskuksessa -opintojaksoon liittyen, kun opetus tapahtuu Poliisiammattikorkeakoululla.

1. Ilmaise mahdollisuuksien mukaan vastapuolelle selkeästi, ettet hyväksy häirintää tai koet käyttäytymisen epäasiallisena. Pyydä tarvittaessa tueksesi opiskelijakunnan häirintäyhdyshenkilö, luokkapuheenjohtajasi tai joku muu tukihenkilö. Opiskelijakunnan häirintäyhdyshenkilön ajantasaisen yhteystiedon löydät oppilaitosverkon intranetistä opiskelijakunnan sivulta.

Voit viedä asian eteenpäin Polamkin häirintäyhdyshenkilölle (katso kohta 3) myös silloin, kun et ole pystynyt puhumaan asiasta suoraan vastapuolelle. Polamkin häirintäyhdyshenkilön yhteystiedot löydät oppilaitosverkon intranetistä Opiskelijan avuksi -sivulta tai Poliisiammattikorkeakoulun täydennyskoulutukseen tulevan ohjeesta.

2. Jos tilanne jatkuu, pidä kirjaa tapahtumista ja säilytä saamasi viestit. Voit viedä asian eteenpäin myös silloin, kun et ole pystynyt puhumaan asiasta suoraan vastapuolelle. Täytä ohjeen liitteenä olevan lomake, jolla käynnistät asian virallisen selvittelyn.
3. Ota yhteyttä Polamkin häirintäyhdyshenkilöön, joka käynnistää selvittelyn ja käy keskustelun ilmoituksen tehneen opiskelijan kanssa. Vaiheesta laaditaan kuulemismuistio.
4. Mikäli kohdassa 3 kuvattu vaihe ei ratkaise asiaa, siirtää Polamkin häirintäyhdyshenkilö asian henkilöstöön kuuluvan esihenkilölle (yksikön päällikkö). Esihenkilö noudattaa käsittelyprosessissa Poliisihallituksen antamaa ohjetta Häirinnän ja epäasiallisen kohtelun hallinta poliisissa (POL-2024-27699) ja tätä ohjetta. Pelastusopiston henkilöstön osalta noudatetaan Pelastusopiston ohjeistuksia.
5. Esihenkilö (yksikön päällikkö) järjestää henkilöstöönsä kuuluvan henkilön kuulemisen ja päättää selvityksen perusteella jatkotoimista. Vaiheesta laaditaan kuulemismuistio.

6. Esihenkilö ilmoittaa ratkaisunsa Polamkin häirintäyhdyshenkilölle ja tapauksen osapuolille.

Kuva 2 Opiskelijan ja henkilökunnan edustajan välisen epäasiallisen kohtelun käsittely.

5 Ohjeet asiakirjojen arkistointiin ja säilyttämiseen

Vahvistetun tiedonohjaussuunnitelman mukaan (01.40.07 Epäasiallisen käytöksen ja häirinnän käsittely) asian käsittelyyn liittyvät asiakirjat kirjataan Actaan, asiakirjat salataan (ST IV) ja säilytetään 10 v. Pelastusopisto kirjaa asiat oman tiedonohjaussuunnitelmansa mukaisesti.

5.1 Opiskelijoiden välisiin epäasiallisen kohtelun kokemuksiin liittyvät asiakirjat

Polamkin häirintäyhdyshenkilö vastaa asioiden avaamisesta, asiakirjojen kirjaamisesta ja asioiden sulkemisesta.

5.2 Opiskelijoiden ja henkilökunnan väliseen epäasiallisen kohtelun kokemuksiin liittyvät asiakirjat

Polamkin häirintäyhdyshenkilö avaa asiat ja kirjaa opiskelijoiden ilmoituksiin ja kuulemisiin liittyvät asiakirjat. Esihenkilö kirjaa samalle asialle henkilöstönsä jäsenen kuulemismuistiot ja ratkaisunsa asiassa. Esihenkilö ilmoittaa Polamkin häirintäyhdyshenkilölle, kun asia on käsitelty, jotta häirintäyhdyshenkilö voi sulkea asian Actassa.

6 Opiskelijoiden epäasiallisten kohtelun kokemusten seuranta

Polamkin häirintäyhdyshenkilö koostaa yleiskuvan vuoden aikana esiin tulleista opiskelijoiden epäasiallisen kohtelun ja häirinnän kokemuksista. Yleiskuva on anonymi eikä siitä ole mahdollista tunnistaa yksittäisiä tapauksia tai henkilöitä. Yleiskuva käsitellään kerran vuodessa Polamkin johtoryhmässä ja Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvotyöryhmässä. Mikäli epäasiallisen kohtelun kokemuksia tulee ilmi tavallista enemmän tai ne ovat erityisen vakavia, on Polamkin häirintäyhdyshenkilö yhteydessä Polamkin johtoon ja Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvotyöryhmän puheenjohtajaan tilanteen käsittelemiseksi laajemmin.

Hallintojohtaja

Pirkka Kuusela

Ylikomisario

Jukka Salomaa

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 12.12.2024 klo 11:58. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaa-mosta.

Liitteet	Ilmoitus Poliisiammattikorkeakoululle koetusta häirinnästä
Jakelu	Poliisiammattikorkeakoulun opiskelijakunnan häirintäyhdyshenkilö Poliisiammattikorkeakoulun opiskelijakunnan puheenjohtaja Pelastusopisto
Tiedoksi	Poliisiammattikorkeakoulun opiskelijat ja henkilöstö Pelastusopiston koulutus- ja opiskelijapalvelujen henkilöstö